

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile neînscrise nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nax. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Bohalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsebet-körnt).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, stagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 208.

Brașov, Duminecă 21 Septembrie (4 Octombrie)

1908.

„Autonomie și congruă catolică“.

Una după alta episcopatul romano-catolic își ține conferențele sale, cari de un timp încoace nu se ocupă decât de „autonomia catolică“ și de „congruă“. Până acuma aceste cestiuni s'au tot trăgănat și devenise stereotipă „amânarea“ rezolvării lor. De când a venit la cârmă Apponyi, cel mai catolic dintre miniștrii maghiari catolici, s'au pus mai cu inimă pe lucru și episcopii romano-catolici, și, având poate mai mare încredere în el, au ajuns la o înțelegere asupra modului de rezolvare.

Pe ziua de 1 Octombrie Primatele a conchemat din nou conferența episcopescă la Budapesta. Se vede că cu scop de a lua ultimele deciziuni, deoarece, cum știm, contele Apponyi vrea să prezenteze, colo mai târziu în toamnă, proiectele sale de lege relative la autonomie și congruă.

Comunicatul scurt publicat de foile maghiare spune, că arhiepiscopul de Kalocsa Iuliu Varossy, președintele comitetului ce fusese însărcinat cu pregătirea elaboratului, a raportat conferenței mai întâiu asupra autonomiei, apoi asupra congruiei catolice și în fine în afacerea statutului disciplinar.

Apoi comunicatul adaugă: „Dispoziția e foarte favorabilă rezolvării finale atât în afacerea autonomiei, cât și a congruiei și realizarea amânduror mari reforme a ajuns deja în ultimul stadiu“.

E învederat că până ce nu va fi definitivă invoiala între episcopat și guvern, acesta din urmă nu putea veni cu proiecte de legi înainte deitei. De ministrul de culte Apponyi se zicea, că a avut audiență la monarhul în cauza autonomiei catolice. De sigur că a stăruit cu aceasta ocaziune pe lângă Majestatea Sa să eșereze în calitate de patron suprem puțină presiune asupra vlădicilor ca să nu mai facă greutăți. De prezentarea proiectului de lege relativ la autonomia catolică n'a putut fi încă vorbă, înainte de a-l fi scris pe acesta și episcopatul. Se vede deci că acuma sunt în ajun de a se invoi — de unde ar urma pretinsa „dispozițiune favorabilă“.

Toate bune până aici. Dar la dese conferențe ale episcopilor romano-catolici au luat parte regulat și episcopii noștri uniți, ba în timpul din urmă s'au prezentat chiar foarte punctual la palatul primatului. După toate astea nu ne vom mărgini a întreba ca altădată numai, că ce caută acolo episcopii români uniți, ci, după ce odată îi vedem făcând consecvent și ei parte din sfatul episcopatului romano-catolic, vom mai întreba în deosebi: ce anume pozițiune iau acolo în conferențele vlădicilor romano-catolici? Suut Preasăntiile Lor numai ca ospitanți la acele conferențe și au numai vot consultativ, ori se gerează ca membrii cu depline drepturi și îndatoriri, asemenea romano-catolicilor? Cu alte cuvinte: se consideră Arhieriei noștri uniți în acea corporațiune

ca delegații unei biserici independente, care nu poate fi supusă dictatului mai marilor unei alte biserici, ori numai ca simpli membri tolerați și admiși la statul romano-catolicilor cu îndatorirea de a se supune, ca minoritate, hotărârilor majorității străine de biserica lor, chiar și atunci când aceasta hotărâre ar prejudeca drepturilor, și intereselor de viață ale bisericii proprii?

Constatăm din nou cu cea mai adâncă mâhnire că, deși peste douăzeci de ani episcopii uniți n'au lipsit aproape dela nici o conferență ținută în palatul primatului din Budapesta — poporul și, putem zice, și clerul bisericii române unite nu știe încă nimic sigur despre ceea ce fac și dereg acolo. Adevărat că s'a publicat aici colo la 2—3 ani odată câte un comunicat prin cutare foaie bisericească, care spunea, că Episcopii noștri n'au încetat nici odată de a veghea asupra independenței bisericii române unite cu Roma la acele întruniri — dar nici o faptă vădită și neîndoiasă nu a întărit până acuma aceste afirmări — ca să poată fi siguri credincioșii, că acolo — în acele conferențe — nu se petrece nimic prejudicios, nimic ce ar putea periclitiza independența și desvoltarea prielică a Metropoliei românești de Alba-Iulia.

Ni s'a spus odinioară la dese noastre interpelări, că în sfatul vlădicesc din Budapesta și de aceea nu se poate prejudeca drepturilor bisericii unite, fiindcă aceste sunt recunoscute de Papa nu numai în bulla canoscută, ci și prin aprobarea deciziunilor sinoadelor provinciale dela Blaj. La aceste două sinoade ținute cu ușile închise, s'a mai adaus acuma și al treilea, a căruia acte — pe cari nu le cunoaștem — despre cari am auzit numai șoptindu-se, că ar renoi declarările de neatârnare ale bisericii, ar fi fost asemenea aprobate de sfântul scaun papal.

Dacă dar așa stăm și neatârnaarea Metropoliei române unite este îngrădită prin repețiata recunoaștere a sfântului Părinte dela Roma, și dacă prin urmare episcopatul bisericii române unite este coordonat și nu subordonat episcopatului romano-catolic — ne întrebăm iarăși nu fără mirare — cam vine, că „comisiunea însărcinată cu pregătirea elaboratului relativ la autonomia și congruă, care a raportat în conferența de alaltăeri prin graiul președintelui său, numără între membrii ei și pe episcopul unit dela Oradea-mare Dr. Demetriu Radu?

De ce nu putem fi așa de norocoși să aflăm ceva dela Prea Săntia Sa Episcopul Oradiei-mari, despre poziția ce au luat-o episcopatul nostru românesc la conferențele episcopatului romano-catolic?

Vedem că arhiepiscopul de Kalocsa a făcut o dare de seamă amănunțită privitoare la autonomie, la congruă și la „statutul disciplinar“. Ce a spus el în genere și ce în special, ca să poată fi justificată prezența episcopului român în comisiune? Despre

congruă am aflat în timpul din urmă, dacă nu mai mult, cel puțin atât că episcopatul romano-catolic e gata să contribuie cea mai mare parte a sumei anuale ce trebuiește pentru congruă, care se va da și preoților uniți. Dar cu „statutul disciplinar“ ce este? Odinioară se discuta despre înființarea unui directoriu, care să disciplineze deopotrivă pe preoții romano-catolici ca și pe cei uniți și să disciplineze mai cu seamă școalele unora și altora. Ce se cere și se pretinde azi de „statutul disciplinar“? Ori că acesta, ca și autonomia, nu se referă de loc la Românii uniți? Se reduce oare toată corelațiunea între aceste două biserici la aceea, că episcopii bogate romano-catolice vor contribui ca și preoții uniți să-și poată câpăta congrua lor? Nimic alta? Ajuns'a clerul romano-catolic dintr'odată a fi așa de milostiv, generos și desinteresat, încât să nu mai reflecteze la maxima: *do ut des?* „Statutul disciplinar“ pentru cine se va pune în vigoare, cine îl va manua și executa, și oare cei ce vor încasa congrua nu vor fi ținută a i se supune nici într'un fel? Și dacă da, în ce situație vor fi preoții noștri uniți, când pentru congrua, ce o vor lua, îi va disciplina deoparte guvernul cu solgăbirăii și cu polițaii săi, ear de alta directoriul vlădicilor unguri cu toată ceata lor de celibi?

Cum va sta sub „statutul disciplinar“ cauza catechetilor uniți dela școalele ungurești, ce va fi de studiul religiunii și cum va fi respectată limba română oficială a bisericii? Poate că ni-se va replica, că mărunțșuri de aceste dispar de sine, când stăm față cu-o biserică de sine, stătătoare recunoscută și de Pontificele roman. Atunci ce mai caută episcopii noștri în comisiunile conferenței episcopilor latini unguri? De ce nu ies, de ce nu protestează? Ori doară merg toate pe placul și după dorința clerului și a poporului român unit? Nu știm, n'auzim nimic! Vedem numai că timpul trece și toate stau pieronite pe loc. Deodată va începe numai să se miște pământul sub picioarele celor ce cred încă că stau pe teren tare și solid. Ce va fi în cazul acesta?

Nu de mult „Unirea“ din Blaj își punea întrebări posomorâte și aproape desnădăjduite, vorbind de *condițiunile* sub cari vor fi îmbiați cu congruă și cu autonomie preoții noștri de către episcopii catolici și de către stat. I-s'a dat „Unirei“ semn să tacă să nu „demoralizeze“ preoțimea și poporul cu tânguiri — să tacă, căci eată, generosul ministru înainte chiar de a încheia definitiv târgul cu episcopatul catolic unguresc — s'a hotărât să licuideze congrua pe semestrul al II-lea cu asignație de speranțe și pentru rata din semestrul I.

Atunci „Unirea“ și-a schimbat tactica. De-odată nu mai era cuprinsă de îngrijiri și a rămas numai cu indignarea și disprețul pentru ziarul nostru care „își bagă și el nasul unde nu-i fierbe oala“.

De atunci au trecut câteva luni. „Gazeta“ a crezut și ea, că tăcerea e aur și a tăcut fără a fi nici o clipită indiferență față cu tragedia ce se desfășură. Așa a trecut vara. Eată-ne însă acuma în pragul toamnei și al „rezolvării finale“ a cestiunilor de autonomie, congruă și de disciplină.

Vedea-vom, poate încă prea curând, cine din doi va fi mai vesel la numărarea bobocilor: episcopatul catolic cu Apponyi, ori episcopatul Românilor uniți?

Sărbii radicali și dreptul electoral plural. Ziarul Sărbilor radicali „Zastava“, vorbind într'un articol de fond despre reforma electorală, zice că partidul radical sârb nu e mulțumit cu proiectul lui Andrassy. Radicalii sârbi nu sunt pentru votul plural, ci numai pentru votarea simplă; afar' de aceasta ei pretind ca și minoritățile să fie reprezentate în dietă. În urma aceasta deputații sârbi radicali vor prezenta modificări cu ocaziunea dezbaterii proiectului de reformă în cameră. N'ar fi oare la loc ca Sărbii să s'adreseze la patriarhul Bogdanovici, alesul lor și agreețul guvernului, să caute a le valida pretenziunile?

Sășii și votul plural. „Siebenbürgisch-Deutsches Tagblatt“, organul sibiian săsesc, salută într'un articol de fond dreptul de vot plural, pe care-l aprobă atât din punct de vedere teoretic, oar mai cu seamă din punctul de vedere al situațiunii speciale a Sașilor.

Kossuth își pregătește oamenii. Ministrul Kossuth a început să-și prepare oamenii săi în ajunul marelui eveniment al reformei electorale. Alaltăeri a invitat la sine un grup de 50 deputați, cărora le-a expus pe larg principiile noii reforme electorale și le-a comunicat amănuntele proiectului Andrassy. Deputații koșuthiști vor fi primiți pe rând în audiență de Kossuth și astfel, zice „Bud. Hirap“ prezentarea proiectului nu va pricinui nici o surprindere între membrii coaliției.

Conferență episcopescă. Alaltăeri s'a întrunit din nou în palatul primatului Vaszary din Buda conferența episcopatului romano-catolic. Dintre episcopii români gr. cat. au luat parte episcopii Dr. Radu și Hosszu. După îndeplinirea formalităților obicnuite episcopul Calocsei Varosy a făcut în numele comisiunii pregătitoare propuneri privitoare la afacerile pendente, cari se referă la autonomia bisericească și la congruă. Cu aceasta ocaziune mai mulți dintre episcopii prezenți au pretins, că trebuie să se finalizeze odată cestiunile pendente, cari se trăgănează deja de ani de zile. Despre rezultatul acestei conferențe s'a publicat un scurt comunicat, în care se spune, că cestiunea autonomiei și a congruiei a ajuns sub acoperiș.

Dela adunarea comitatului Sălăgu. Marți s'a ținut adunarea generală ordinară de toamnă a comitatului nostru, scrie „Gazeta de Duminecă“. La ordinea zilei au fost puncte de mare momentozitate pentru desvoltarea economică și comercială a comitatului, unde locuiesc în număr compact Românii. S'a decis adecă asupra edificării liniei ferate Șimleu-Fechetău și — de astădată — fiind trebuia bine pusă la cale am învins. Nu putem însă să nu ne exprimăm mâhnirea văzând neinteresul bătător la ochi ce l'au arătat, față de această cauză, domnii membrii români de pe Eriu și de sub Codru. Din aceste cercuri adecă n'a participat la adunare nici un singur reprezentant, deși au fost rugați

În epistolă separată, ca să vină cu toții și să ajute, cu votul lor, a duce la isbândă — odată într-o sută de ani — o cauză, care ne întinde și nouă ceva dobândă. Nu înțelegem aceasta nepăsare manifestată în corpore, față de o cauză atât de importantă. Ori este disciplină între noi, ori nu este! Dacă este, atunci să-o respectăm cu toții, căci numai în felul acesta ne putem valida cât de cât. Dacă nu este, atunci să o știm și aceea, ca să putem fi orientați la vreme de nevoie. Cine nu vrea să fie împiedecat a folosi cauzei comune, acela ar face mai bine să nu primească mandat de reprezentant în congregațiunea comitatului ci să lase loc aceluia, care vrea să și împlinească chemarea așa precum pretind interesele poporului, care l'a trimis în casa comitatului.

Anexiunea Bosniei și a Herțegovinei.

S'a zis că împăratul și Regele Francisc Iosif va face în discursul tronului, cu care va deschide delegațiunile la 9 Octombrie c., o enunțiere asupra situațiunii în Orientul Europei.

Intreaga presă engleză, franceză și italiană susține acuma sus și tare, că această enunțiere nu va fi alta decât proclamarea anexiunii provinciilor Bosnia și Herțegovina, pe cari Austro-Ungaria le ține ocupate în puterea tratatului dela Berlin deja de 30 de ani.

În afară e mare iritațiunea în urma acestei faime, ce-o înregistrează și foile germane. În mod categoric și semnificativ ziarul boem foarte lătit »Narodni Politika« confirmând din parte-i știrea adaugă, că anexiunea Bosniei și a Herțegovinei va fi folosită cu pretext pentru a face să se ducă în împlinire urcarea contingentului recruților în ambele state dualiste. Oficioșii și semi-oficioșii austro-ungari desmint ceea ce zice foia boemă despre urcarea contingentului armatei, dar în ce privește cesțiunea anexiunii tac o tăcere semnificativă. Într-o convorbire un bărbat de stat austriac a zis, că e prea pripită faima, monarchul nu va proclama anexiunea, dar poate că din sânul delegațiunilor se va face în privința anexiunii o propunere de inițiativă care va fi apoi rezolvată de ambele corpuri reprezentative.

Și aceasta are înțelesul său! E foarte dificilă situația în provinciile ocupate, după ce prin proclamarea constituțiunii turcești, și aceste țări sunt trase cu putere irezistibilă în curentul de reformă constituțională și e pericol că dacă nu vor fi anexate la timp de Austro-Ungaria parlamentul turcesc va voi să-și estindă suveranitatea și asupra lor.

Convenția comercială austro-ungară-română.

În zilele ultime foile din Viena și Budapesta au accentuat de repetite-ori, că se vor începe cât mai curând negocierile oficiale cu România pentru convenția comercială și »Pester Lloyd« dă a se înțelege, că se vor începe încă în intervalul cât va petrece Majestatea Sa la Budapesta. Aceeași foie spune, că mersul negocierilor a câștigat mult în urma întrevederii ce a avut-o ministru-președinte și ministru de externe român D. Sturdza cu ministrul nostru de externe br. Aehrenthal. Dela aceasta întrevedere domnește bunăvoință dintr-o parte și altă pentru a duce la sfârșit negocierile.

»Din nenorocire, adaugă »P. Lloyd« agrarienii austriaci sunt prea pretenzivi după cum s'a constatat și cu ocazia tratatului de comerț cu Serbia, și nu mai puțin pretenzivi sunt și agrarienii unguri.

Un politician român influent, d-l E. Porumbaru, întorcându-se dela conferența interparlamentară, s'a oprit la Viena spre a se orienta asupra mersului negocierilor, care se vor începe în luna lui Octombrie și spre a obține, dacă e posibil, amânarea lor. D-l Porumbaru, va fi unul dintre negociatorii cei mai însemnați și va dirige, probabil, negocierile.

Delegații români vor avea misiunea de a apăra la Viena interesele industriilor lor deja consolidate, precum industria de ghetă, de zahar și de hârtie.

Austria are o industrie solidă în ce privește fabricațiunea de piei, de postavuri, de mașini, de marfă textilă, cari și-au aflat deja în România un deuseu sigur. E deci important pentru Austro-Ungaria de a obține pentru aceste articole unele concesiuni peste limita, ce România o rezervă națiunii celei mai favorizate și, în consecință, și Austro-Ungariei.

Dacă România va face concesiuni de

felul acesta, ea va pretinde ca să fie favorizate și produsele ei agricole. În cazul acesta va trebui să i-se dea României concesiunea de a exporta mai multă carne și mai multe vite. Asemenea, din punct de vedere al producțiunii interioare austro-ungare, se va fixa României o limită cantitativă. Trebuie să i-se facă absolut unele concesiuni României până la o cantitate oarecare.

România se află într-o situație avantajoasă față cu Austro-Ungaria, în ceea ce privește espunerea pretențiilor sale.

Austro-Ungaria exportă în România marfă pentru 90 milioane, pe când România nu exportă în Austro-Ungaria decât pentru 40 de milioane din produsele sale agricole. Pe baza aceasta a diferenței de 50 de milioane, România se ține firm și se crede în drept de a obține compensațiuni.

România sperază că autoritățile vamale austro-ungare vor dovedi cele mai bune sentimente față cu ea și că nu vor crea piedeci exportațiunii de carne în Germania. Aceeași speranță e fundată pentru exportațiunea de pește și de paseri. Românii așteaptă asemenea și din partea autorităților vamale ungurești ca să renunțe la șicanele ce le fac exportării de carne în Austria.

»Pester Lloyd« termină articolul său zicând, că sub auspiciile acestor deziderate bilaterale se vor începe negociațiunile oficiale pentru încheierea convenției comerciale între Austro-Ungaria și România.

Un memoriu al Rusiei. Ministrul de externe al Franței, Pichon, a anunțat consiliului de cabinet ținut alaltăeri, că guvernul rus a adresat puterilor un memoriu, propunând să se supună cesțiunea drumului de fier oriental judecătii puterilor semnatare ale tratatului de Berlin. Consiliul a hotărât ca Franța să adere la propunere.

Reprezentanții Franței la Sofia și Constantinopol vor continua să sprijine pe reprezentanții celorlalte puteri în vederea aplanării pe cale de înțelegere pacifică a dificultăților dintre Poartă și Bulgaria.

Făgărașul înainte.

Există o foie oficială a învățătorilor populari, care are chemarea de a supraveghia progresele »patriotismului« cuceritor al celor dela putere. Eată ce cetim în această foie („Néptanítók Lapja“):

»În ședința comisiunii administrative a comitatului Făgăraș ținută în luna Sept. inspectorul școlar a anunțat, că unii conducători ai Românilor precum și foia românească din Brașov (»Gaz. Trans.«) prin tălmăcirii greșite, încearcă a zădărnici munca lui ce țintește a îndrepta situațiunea unor școli comunale, precum și activitatea sa de executor al ordinațiunilor legale. Pentru contrabalansarea acestei influințe, care tinde a induce lumea în eroare, se roagă ca în singuraticile afaceri școlare, ce se vor pertracta, să se pună în curgere procedurile cele mai energice.

Din același prilej mai anunță, că în cursul lunii August s'a lichidat la 7 învățători confesionali și comunali suma de 3840 coroane, ca ajutor de stat și că a continuat pertractarea, privitoare la trecerea școlii elementare gr. or. din Arpașul-inf. în mâinile statului.

»După această declarațiune, prezentându-se contrapropunerile membrilor români ai comisiunii, s'au primit neschimbate proiectele inspectorului și anume: s'a ordonat a se ridica cu forța autorității școlii elementare în Galați și Veneția-superoară; s'a încuviințat deciziunea primătorială, care fusese apelată, în sensul căreia școala elementară din Streza-Cârțișoara va trebui închisă; s'a respins unanimul protest al tuturor scaunelor școlare contra circulației inspectoriale de Nr. 174-1908, îndrumându-se acestea, a-i înainta inspectorului toate protocoalele luate în ședințele scaunului școlar precum și alte hârtii exclusiv în limba maghiară; s'a ordonat de a se pune în curs procedura pentru transgresiune în contra tuturor președinților de scaune școlare, cari nu vor aplica în descrițiunea ungurească pe frontispiciul școlilor proprii.

»După încheierea ședinței comisiunii adm.nistrative, comisiunea disciplinară a difcultat pe trei învățători ai școlii gr. or. elem. din Bran din cauza neglijenței limbii maghiare, pedepsindu-i: pe unul cu dorgatoriu, pe altul cu amendă de 5% ale salariului său, pe o învățătoare cu pierderea alor 10% a letei sale.

Așa stau lucrurile în vestita țară a Făgărașului, unde nepotul lui Szell

cârmuiește după drept, lege și dreptate. Pofțiți și-l mai ridicați arcuiri de triumf! Doamne ferește-ne de optimismismul boierilor din țara Făgărașului!

Suveranii Spaniei în Budapesta.

Primirea ce s'a făcut regelui și reginei Spaniei a fost de o rară splendoare. Dealungul gărei în fața trenului regal era postată o companie de onoare a regimentului 37 cu musica regimentului. La aripa dreaptă, lângă sala de așteptare, se aflau generalii Czizler, Gürtler, Karg, Surányi, Steininger și atașajii militari colonelii Leitschaft și Schwarzenberg. La dreapta sălii de așteptare au ocupat loc primarul Füllöpp, ajutorii de primari Bároz și Vaszilievics, șeful poliției Boda, apoi membrii direcțiunii de mișcare a căilor ferate ungare.

La orele 2^{3/4}, a sosit în gară Maj. Sa Monarchul între sunetele imnului »Gott erhalte«. Maj. Sa era îmbrăcat în uniformă de general spaniol și era însoțit de arhiducii Francisc Ferdinand, Frideric și Iosif. De față au fost deasemenea și arhiducesele Augusta, Izabella și Maria Anunciata.

La orele trei a sosit în gară trenul regal cu suveranii Spaniei. Primul, care s'a dat jos din tren, a fost regele Alfonso, îmbrăcat în uniformă de colonel al reg. 38 de infanterie. Maj. Sa l'a întâmpinat salutându-l militarmente apoi l'a îmbrățișat și l'a sărutat de două ori. În timpul acesta a apărut în ușa vagonului regina Ena Victoria, care a surprins pe cei prezenți prin frumuseța ei rară. Maj. Sa a întâmpinat-o sărutându-i mâna. Rând pe rând suveranii Spaniei au fost salutați apoi în mod foarte cordial de arhiducii și soțiile lor.

După ce regele Alfonso a trecut în revistă compania de onoare, Maj. Sa a prezentat regelui pe reprezentanții generalității și a autorităților civile. Apoi oaspeții, Maj. Sa și arhiducii au urcat trăsurile curții, plecând prin străzile ocupate de mii de oameni la palatul din Buda.

*

La balul de curte ce s'a dat seara au luat parte la vreo 1500 invitați. Regina Spaniei și arhiducesele au apărut îmbrăcate în haine albe bogate.

STIRILE ZILEI.

— 21 Septembrie v.

Al treilea »comitet filial«. Din Lugos ne vine știrea îmbucurătoare, că este pe cale a se înjgheba al treilea comitet filial al societății noastre teatrale. Marți în 22 Sept. s'au început consfăturile, sub conducerea d-lui Dr. George Dobrin, membrul comitetului central și ele au continuat și Joi în 1 Oct. a. c. După cum cetim în »Drapelul« vor fi luați în combinație bărbați din generația tinăra precum și dame. Ne bucurăm din suflet și le urăm izbândă!

Scăpat din temniță. Din Cluj ni-se comunică, că astăzi a părăsit temnița de stat d-l A. C. Domșa, redactorul »Unirei«.

Socialist osândit. Joi s'a desbătut înaintea curții cu jurați din Seghedin un nou caz de »agitație«. Acuzatul Svetozar Mosorinski, redactorul ziarului socialist sârbesc »Narodni Glas« din Becicherecul-mare, a fost osândit pentru două articole la 6 luni temniță de stat și 400 coroane amendă.

Vice-banul Croației palmuit. Joi seara studentul croat Jurza a atacat, palmuit și lovit cu bastonul pe vice-banul Cirukovici. Jurza a fost condamnat de poliția din Agram la 14 zile închisoare pentru-că fiind beat, cântase un cântec injurios sub palatul Banului. Jurza atribui intervenției Banului severitatea pedepsei și de aceea se hotărî să se răzbune. El pândi pe vice-ban prin apropierea locuinței acestuia și îndată ce pși pragul porții, studentul se rezezi spre el și-i aplică o puternică palmă strigând: »Ține, trădătorule, ticălosule, porcule o lecție bună!« Curioșii, cari se îngrămădiră, au aplaudat pe student, care s'a dus imediat la cafenea cea mai apropiată, de unde a telefonat el însuși poliției incidentul adăogând că o așteaptă acolo. Într-adevăr în curând s'au comisur cu mai mulți agenți. Numeroși colegi ai lui Jurza au luat pe tovarășul lor în spinare și în mijlocul ovațiunilor mulțimei, l'au transportat în trăsura care l'a condus la închisoare. Ziarele au scos imediat ediții speciale. Poliția a încercat să le sevestreze invadând redacțiunile și tipografiile, dar ea

sosi prea târziu, deoarece aproape toate exemplarele erau distribuite.

Congresul artiștilor dramatici și lirici ce era să se țină la 26 Septembrie din cauza lipsei celor mai mulți membrii din București s'a amânat pentru zilele de Vineri Sâmbătă și Duminecă 3—4 și 5 Octombrie a. c.

Congresul Internațional al învățământului. Ministrul instrucțiunii publice al Franței a inaugurat în 1 Oct. după amiazi congresul internațional al învățământului primar și a făcut un apel la o înțelegere internațională, care să permită o coordonare a operiilor, ținând la educațiunea populară sădind în inimă germeii armoniei și păcii în mijlocul discordiilor economice.

Logodne. Sidi Tincu și Dr. Cornel Rusu, avocat în Gherla fidanțați. Ghirolț-Tiaga, 20 Sept. 1908.

— D-na Letiția Rimbaș și d-l Ioan Ghișă, funcționar de bancă fidanțați, Brad, 28 Sept. a. c.

La societatea de salvare alaltăeri Dr. Doctoroff, șeful serviciului sanitar din Bulgaria, însoțit de d-nii Dr. Orleanu, medicul șef al Bucureștilor, Petrovan, șeful serviciului de desinfecție și Dr. I. Popescu a vizitat localul societății de salvare de pe cheul Dâmboviței. D-l Dr. Doctoroff a cercetat cu luare aminte toate încăperile societății, interesându-se de aproape de fie-care lucru în parte. D-sa a luat note de cele văzute, și a cerut explicațiuni asupra modului cum funcționează serviciul. Intreaga organizațiune a plăcut mult d-lui Doctoroff, care ar plănuși să înzestreze și orașul Sofia cu un asemenea folositor serviciu. Doctoroff a luat spre amintire una din insignele societății. Această emblemă se compune din o cruce roșie, pe dedesuptul căreia trece o ramură de stejar, iar în mijlocul acestei cruce se găsește un tablou ce înfățișează pe M. S. Regina îmbrăcată ca soră de caritate, dând ajutor rânților.

Pericolul Holerei. Din Sofia se anunță că știrile date de ziare cu privire la ivirea holerei la Rusciuc nu se confirmă până în prezent de autorități.

— În ultimele 24 oare au fost în Petersburg 225 cazuri de holeră, 89 decese. Totalul bolnavilor este de 1834.

O mamă denaturată. D-l Dr. Nestor, inspector sanitar al școlilor comunale din București, făcând inspecțiunea la școala comunală de băieți din Bulevardul Pache, a găsit în cl. a III-a a acelei școli un elev N. C. Angelescu, care avea o mulțime de eschimoze pe corp, provenite din bătaie. Luat de scurt elevul a mărturisit că zilnic e crunt bătut de cătră mama sa. Directorul școlii a chemat atunci pe mama elevului și i-a făcut aspre observațiuni. Drept răspuns ea a spus că nu-i trebuie copil și că vrea să se scape de el. Denaturata mamă se numește Ecaterina Angelescu. D-l Dr. Nestor caută acuma — serie »V. N.« — o modalitate de a scăpa pe nefericitul elev de persecuțiunile mamei sale. Băiatului i-s'au dat îngrijiri medicale, căci prezintă foarte multe vânătăi pe corp.

Muzica militară va concerta mâne, Duminecă seara, în restaurantul »Gewerbeverein«. Inceputul la orele 8 seara. Intrarea 50 fileri.

Pălăria actriței Mary George. Pălăria acestei actrițe, aflătoare acuma în Londra, e un monstru ciudat, dar totodată și de gust și-o prinde minunat pe stăpâna ei, arătându-o foarte drăguță. Pălăria are în diametru doi metri, dar e foarte ușoară. Ca garnitură are vâlrui străvezii de culoare viorie și două pompoane de pene de struț. Fie-care pană înaltă de 33 centimetri. Unul din pompoane e viorie, celălalt albastru. Pălăria mai are ca garnitură o coroană de trandafiri roși deschis. Succesul cu pălăria e nemăsurat mai mare decât cele ce le-a avut vre-o dată pe scene.

Arăturile în România. După informațiunile venite din toată țeara, ultimele ploii au favorizat foarte mult facerea arăturilor de toamnă. În părțile unde grăul a fost sămănat mai din vreme, a început să răsară și e foarte frumos.

O declarațiune. Suntem rugați a da loc următoarei declarațiuni: În nr. 187 a. c. al »Gaz. Trans.« s'a publicat o scrisoare »La cesțiunea despărțământelor »Bran« și »Zărnești« al Asociațiunii. În interesul adevărului și pentru lămurirea opiniunii publice brănene mă văd îndemnat a declara, că nu eu sunt autorul acelei scrisori precum în mod tendențios s'a divulgat. »Zărnești«, în 2 Octombrie 1908. P. Dan, învățător.

In cântecul »Transilvania« va cânta începând de astăzi în fiecare seară renumita orchestră a primasului George Dicu.

Aviz. Din cauza repausului duminical va fi deschisă mâine în cetate dela orele 1—9 seara numai farmacia E. Neustädter din Târgul Grăului.

O specialitate austriacă. Pentru cei ce sufer de stomac se recomandă folosirea prafurilor veritabilei Seidlitz ale lui Moll, ca o doftorie de casă probată ce întărește stomacul și promovează mistuirea. O cutie 2 cor. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul A. Moll, liferantul curții c. și r. Wien I. Tuchlauben 9. In depozitele din provincie să se ceară expres preparatul Moll, cu marca de scut și subscriere. — (5)

Defectele generale sociale.

Conferință ținută cu prilejul ședinței literare-artistice a „Reuniunii Femeilor Române din Cluj“ la 31 Maiu, de Dr. Cassiu Maniu.

— Urmare. —

Atacarea și apărarea sunt manifestarea de puteri ce-și caută echilibrul pierdut. Dacă însă omenimea prin o continuă veritabilă cultură știe crea legi de conduită pacinică, echilibrul între națiuni se poate privi ca absolvat de sub hynoza de a fi atacat din motivul apărării intereselor celor mai înalte. Prin urmare speranța în viitorul mai fericit al omenimei e în strânsă legătură cu îndrumarea conștiinței publice spre respectarea dreptății, libertății și onoarei omeniești și naționale. Așa încât tot mai mult iese în relief, că atacarea și apărarea popoarelor între sine trebuie să dispară în momentul când cauzele lor: lipsa de nutreant îndestulitor, pofta de cucerire de popoare, și orgoliul de rasă se vor dovedi tot mai mult a fi numai închipuirii ori a oamenilor barbari neintroduși în cunoașterea bogățiilor naturii, ori a intriganților ambițioși, cari încă n'au învățat, că cea mai mare decadență e a stărpi alte popoare ori a le subjugă, ori a etății infantile a rasei ce-și permite luxul fantaziei mai mult din ignoranță și din lipsa maturității raționamentului.

Eu mult mă mir, că nu s'a găsit în istorie nici un bărbat de stat vrednic de a fi proslăvit în istoria omeniei, ca un om care a avut sentimentul pentru adevăratele suferințe omeniești. Admiratiunea noastră a fost concentrată tot numai asupra beliducilor și diplomaților ca și cum n'ar fi existat o omenie suferitoare și schingiuită din lipsa adevăraților genii politici. Mă mir fiindcă mi dau bine seamă, că numai acela e bărbat de stat, care înțelege păsările neamului omenesc, totdeauna din acest înalt punct de vedere lucră și totdeauna vede problema cea mai genială politică afirmarea fiecărei națiuni în sânul omeniei și prin universitatea omenescă, iar nu în afară de omenime și cu provocarea directă a oprobriului tuturor oamenilor gânditori.

Pentru ce numai filozofii au fost filantropi adevărați? Pentru ce nu s'a găsit baremi un om de stat, care să fi simțit sincer față de om? Și cum să poate explica că oamenii de stat nici când nu au promovat interesele scumpe a declarării drepturilor frăției omeniești? Cauza a fost temelia șubredă a tuturor statelor aservite neîntrerupt intereselor celor mai puțini și mai ageri și celor fără de conștiință și prin urmare aservite Satanei. Și oare nu avem și azi aceeași privilegiate? A cui interes este a împărți omenimea în state? A națiunilor doar ce trebuie să plătească miliardele pentru înarmare și afară de aceasta stă cu sufletul aproape de desperare, iar cu spiritul împărăginit în lipsa de mijloace și de școală?!

Națiunile sunt îndestulate cu teritoriul național și cu garantarea existenței lor neatârinate. Și nu există națiune atât de mare să poată fi oarecândva primejdioasă față de întreaga omenime. De altă parte dezvoltându-se națiunile sub aceleași legi, sub aceleași condițiuni ale libertății și ale progresului, tot mai mult se vor înțelege între sine, căci aceasta conduce spre a trăi în armonie cu universul ce e destinul individului și a națiunilor. Ne cuprinde mirarea, când vedem oameni de stat de altfel foarte dibaci, cum nu au simț de observațiune pentru unele arangamente de natură universală ce se fac în afară de interesele calculate pe scurtă scadență a dinastiilor și a tiraniilor. Astfel de arangament universal a fost îmblânzirea moravurilor în urma răspândirii creștinismului, a apropierei națiunilor în urma umanizmului, a apropierei statelor în urma necesităților economice. Aceste arangamente s'au făcut contra intereselor

celor dela putere. Azi vedem cum știința împreună cu religiunea creștinească tot mai adâncită introduc un fel de gândire frățească între oameni. Vedem poziția tot mai intransigentă ce o ia opiniunea publică față de megalomania oricărui popor, iar față de orice război ce ținută ostilă ia și cum și-a spus verdictul asupra dinastiilor în Rusia cu bombe, în Germania cu armele ironiei, în Italia cu continue răscoale și asocieri secrete, în Spania cu atentate, în Anglia cu parlamentarismul rigoros.

Și încă suntem numai la început. Când opiniunea publică nu o vor face numai câteva zeci de mii ce totdeauna sunt mult-puțin creaturile celor dela putere, când ideile dreptății și a iubirii dintre ființele omeniești vor avea propagatori în straturi tot mai largi, când conștiința umanității își va găsi organe tot mai multe prin scrieri de valoare, prin ziare, prin membrii parlamentelor, prin asocieri libere, prin filozofi și poeți populari, trebuie să urmeze renunțarea de sine a dinastiilor la poziția lor ridicată peste ceilalți muritori, ce în sine conturbă armonia cu sine însăși și omeniei și prin urmare este neonorifică și chiar dejosită. Atunci sentimentul vredniciei deșteptate omeniești va descoperi seducțiunile și faptele crude, ce au fost acoperite de lustrul artificial al coroanelor și milioanele de victime ale servilismului propagat prin sistemul de guvernare suveran. Atunci vor simți înșiși capii încronați ridicolul situației lor întemeiate pe ignoranța popoarelor și pe lașitatea infantilă a omului sălbatic. Atunci sigur coroana li se va părea un suveran din vremurile barbariei deamă de admirația unui indian desfigurat din creștet până în picioare. Atunci vor recunoaște, că ordinea socială, pacea între oameni și popoare, progresul material și spiritual și armonia generală nu e trebuit prin lucruri artificiale și prin minciuni evidente a le apăra, de oarece ele și până azi prin dinastii au fost mai mult batjocurite, desconsiderate în așa mare măsură, încât popoare întregi erau aproape de a fi stărpite prin politica dinastiilor. Atunci va străluci ca un soare de lumină și de viață dătător, că scopul ultim al oamenilor nu se poate realiza în viața statului modern ci numai în alianța tuturor națiunilor, în cultul libertății și a progresului eliberat de sub formele învechite, netrebuitoare și în urma enormelor cheltueli chiar păgubitoare. Prin libertatea universală se va realiza echilibrul universal, dar pentruca libertatea aceasta să urmărească numai tot scopuri umanitare naționale trebuie să formeze o alianță și trebuie creat un nou drept politic întemeiat pe conștiința morală a umanității.

Mai departe eu cred, că ori cine știe rezona și știe să fie consecvent, va descoperi și la celelalte instituțiuni politice actuale cum principiile din cari urmează sunt în mare parte false, cum necesitățile la cari trebuie să răspundă nu mai sunt satisfăcute prin ele. Va descoperi adevărul falșitatea teoriilor din cari s'au născut și rezultatele neîndestulitoare obținute prin ele. Va descoperi acele instituțiuni ce arată progres mult-puțin și pe acele ce sunt în deformațiune în urma legilor naturale.

Cea mai mare lege naturală este unitatea universului. Din această unitate urmează unitatea științelor. Unitatea științelor pretinde unitate între partea teoretică și practică a rațiunii. Eu am convicțiunea neclintită, că acolo unde concepțiunea noastră despre existență este greșită, unde ideea statului a înghițit pe om ca Chronos pe fiii săi, unde ideea păcii universale este trâmbitată sistematic ca ridiculă și absurdă, unde oamenii se dușmănesc șiucid fără considerațiune la destinul omenesc de a trăi în armonie, stăm în fața unui *humburg* artificial propagat, ce trebuie să sfârșească zdrobirea intriganților ce l'au pus în lucrare. Și într'adevăr, ce folos real a adus omeniei declarațiunea drepturilor omului din timpul marelui revoluțiuni franceze, dacă procentul prole-tarilor tot crește așa încât face 65—70 la sută la toate națiunile civilizate. În schimb emancipațiunea de drept statul modern s'a instăpănit asupra spiritelor prin manoperile răvniților și deținătorilor de putere. Este dar evident, că principiile statului modern sunt greșite, fiindcă nu satisfac necesitățile fericirii obștești și compoartă devalvarea valorii culturale și materiale a majorității cetățenilor.

(Va urma).

Varietăți.

Un om de știință englez, prin mijloacele ce-i stau la îndemână, a putut afla că, în mijlocie, cade anual pe suprafața pământului apă de 91 centimetri.

Intemeiându-se pe această dată a aflat apoi, prin calcul, că anual cade pe pământ 464,174,620 milioane de tone de apă; pe zi 1,271,711 milioane de tone, pe ceas 53 milioane de tone; pe minut 883 milioane de tone, iar într'o singură secundă 15 milioane de tone de apă!

Se vede că regatul britanic vrea să ia locul întâi între țările civilizate ale globului în ceea ce privește invențiunile.

Astfel în întreaga Anglia, în 1907, au fost 29.040 cereri de brevete pentru diferite invențiuni. 560 cereri de brevete au fost din partea femeilor.

Raportul, care dă cifrele de mai sus, constată însă că activitatea inventatorilor e în declin față de alții ani. În deosebi brevetele relative la automobilism au scăzut cu 35% față de anul 1906.

Cât privește însă invențiunile relative la mașinile sbrătoare ele sunt într'o creștere uimitoare.

Brevetele pentru navigația aeriană au fost în 1907 de două-ori mai numeroase decât în 1906 și de cinci ori decât în 1905.

Cele mai multe încercări, se vede, se îndreaptă pe câmpul aerostației, unde sunt încă atâtea probleme de desleat și asupra căreia lumea își îndreaptă privirile mult mai mult decât asupra altor probleme ale științei, cum e automobilismul, a cărui desvoltare a trecut peste formula principală.

Pentru cei cari ar voi să înființeze în satele și chiar în târgurile noastre cooperative de lăptărie — cei cari au înființat până acum sunt încurajați de rezultatele obținute — datele de mai la vale sunt instructive și încurajatoare:

O asociație centrală de lăptărie din Franța cuprindea în 1907, 109 societăți cu 64,784 societari iar în 1908 113 societăți cu 70,000 societari. In acest restimp de un an numărul vacilor s'a urcat dela 155,789 la 159,812.

Cele 109 uzine cooperativa primesc anual 226,049,507 litri de lapte, deci 1415 litri de lapte de fiecare vacă. De altfel producția anuală variază dela vacă la vacă (după soi și după hrană) între 800 și 2300 litri.

Din datele capătate de conducătorii acestei asociațiuni de cooperative s'a constatat, că o vacă poate să dea anual lapte până la incincitul greutății sale. Producția untului pe fiecare cap se ridică anual la 65 kilograme.

Incassările asociației pe ultimul an s'au ridicat la 33.802.179 lei din cari numai pentru unt 20.494.970 lei. Cheltuelile de exploatare etc. ale asociației se ridică numai la 3,711.630 lei.

Și cât s'ar mai putea face încă într'o astfel de întreprindere prin îmbunătățirea treptată a rasei vacilor și a celorlalte mijloace de producțiune.

M.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta. 3 Oct. In decursul zilei de eri suveranii Spaniei au vizitat orașul. Eri la amiază regele a primit deputatiunea regimentului 37 (Molinari) al cărui proprietar este. La supeul dat eri seara în palatul din Buda s'au schimbat toaste foarte cordiale între cei doi monarhi. Maj. Sa *Monarchul* a relevat legăturile intime de prietinie între cele două case domnitoare, a mulțumit regelui pentru vizita ce i-a făcut-o în anul jubilar și a înclinat pentru familia regală spaniolă. Regele *Alfonso* și-a exprimat deosebită bucurie, că a putut vizita pe Maj. Sa, cu atât mai vărtos, că în urma înrudirei sale cu casa Habsburg e atât de strâns legat de Maj. Sa. Relevă legăturile strâns de prietinie între ambele case domnitoare și între ambele țări și dorind M. Sale încă mulți fericiti ani închină în sănătatea Maj. Sale și a familiei imperiale.

Un ziar de seară aduce știrea că la balul curții regale Alfonso a convorbit cu președintele camerei Iusth timp mai îndelungat. Venind vorba de reforma electorală regele Alfonso să fi zis, că *votul plural e cea mai nenorocită și rea rezolvare a dreptului electoral.*

Viena, 3 Oct. Situațiunea în Boemia devine din ce în ce mai critică. Ministrul președinte Br. Beck a plecat la Budapesta să raporteze Maj. Sale despre ea. Toate încercările de mijlocire au rămas până acum fără rezultat. O singură speranță mai este și și aceea foarte slabă, că adevărul conducătorii cehi să se împrietinească cu ideea proiectului comisiei de împăcare. Se vorbește că dacă nu se va îndrepta situația în momentul din urmă, dieta bohemă va fi disolvată. Ba unii zic, că dacă vor cădea miniștrii bohemii va demisiona cabinetul întreg și va fi disolvat și Reichsratul.

Cugetări.

De Tolstoy.

Pretinșii oameni mari nu sunt decât etichetele istoriei: ei dau evenimentelor numele lor, fără să aibă ca și etichetele cea mai mică legătură cu faptul însuși.

Legea gravitațiunii nu este adevărată numai pentru-că a fost enunțată de Newton, ci, din contră, nu e cunoscut Newton decât pentru-că a descoperit-o.

Se vorbește mult de provincialismul orașelor mici, dar nu e mai urât provincialism ca acela al lumii mari.

Se pretinde că realitatea este aceea ce există, și că numai aceea ce există este real. Adevărul e contrarul. Realitatea, aceea pe care o cunoaștem adevărată, este aceea care n'a existat nici-odată.

Bibliografie.

— *»Legenda Funișoilor«*, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif și D. Anghel. Prețul 1 Leu.

Dante „Infernul“ traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei“, nuvele de Vasile Pop editura Minerva. Prețul C. 1.50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejemie“ 2 cor.

Guy de Maupaansst „Povestiri alese“ traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian Goga „Poezii“. 1 cor.

Zuharie Bârsan „Poesii“ 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) „Cărticica Plugarului“ — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinți“ povestiri și „Pe lângă vată“, pilde și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Braniceo.

Slăbiciuni

fie ele corporale sau ivite după vre-o boală dispar. Sănătatea și puterea revine și este asigurată prin Emulsiunea Scott.

Emulsiunea Scott

este un mijloc ideal, pentru cei cu cerul gurii și stomac sensibil, cari nu pot suporta untura de pește. Are și calitatea, că este de trei ori mai nutritoare, ca untura de pește obicinuită. (8)

Veritabilă numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani
Se capătă în toate farmaciile.

KALOGÉN
Franzbrantwein, Pasta de dinți și apa de gură a lui »Brázay«

„ALBINA“ institut de credit și economii în Sibiiu.

AXII-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% ale Institutului de credit și de economii „ALBINA“ a urmat în 28 Septembrie 1908 în prezența Domnului notar public regeșc Gavril Zăgoni și a doi membri din direcțiune și doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras, în valoare totală de coroane 125.000 următorii numerii:

- à K. 500: Nr. 8, 23, 28, 37, 150, 174, 183, 210, 260, 278, 294, 304, 310, 353, 415, 426, 446, 453.
- à K. 1000: Nr. 12, 69, 101, 114, 117, 152, 167, 207, 217, 255, 271, 272, 306, 308, 331, 373, 396, 420, 431, 460, 467, 478, 499, 509, 526, 536.
- à K. 2000: Nr. 39, 55, 85, 141, 210, 220, 230, 282, 309, 338, 346, 367, 432, 435, 491, 512, 529, 566, 571, 639, 693, 708, 724, 760, 772, 803, 965, 974, 982, 984, 1001, 1038, 1056, 1122, 1201, 1205, 1229, 1263, 1310, 1313, 1372, 1427, 1435, 1475, 1525.

Cu începere dela 1 Aprilie 1909 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la cassa institutului în Sibiiu, la Filiala sa în Brașov, la Wechselstuben Actien-Gesellschaft „Mercur“, și la Wiener Filiale der Zvestenská banka pro Cechy a Moravu în Viena; la Ungarische Escompteund Wechsel-Bank și la Pester ungarische Commercial-Bank în Budapesta, precum și la Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe in Triest, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpără și mai înainte ori-când prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Aprilie 1909 înceată interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărarea următoarele:

à 1000 Coroane Nr.: 86, 293, 397, 401, 427, 438.

à 2000 Coroane Nr.: 832, 585, 672, 1322, 1349, 1408.

Sibiiu, în 28 Septembrie 1908.

Direcțiunea.

Dr. Alfred Jekelius
medic primar,
locuște dela Sân-Mihailu a. c.
Strada Hirscher Nr. 2
Etajul I (casele „Eremias“).
Ordinează dela ora 1—3 p. m.
(347,1—3)

Cel mai nou deposit de mobile
BRAȘOV, Strada Hirscher 7
(în casele lui DAMIAN)
cu prețurile cele mai ieftine.
Solid și elegant lucrate. — Se garantează durabilitatea. — Atelier de tapițer propriu. Lucrări nouă și reparațiuni prompt și oulant.

Vă rog cereți franco
Prospecte și mustre de cea mai bună stofă de Stiria
Loden pentru bărbați și dame
vânători, turiști, pădurari, precum și despre stoffe de modă pentru costume de bărbați, copii, pardeseuri, Ulster calitatea cea mai ieftină până cea mai fină dela firma primă și cea mai mare de Export Loden
VINCENZ OBLACK,
liferant al curții c. s. r. de postavuri
GRAZ, Murgasse 9/b.
316,4—10.

Mașine de cusut
ORIGINALE SINGER
SINGER Co.
mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23. A se observa maroa fabricii înregistrată.

H. Kleverkaus
Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.
FABRICANT DE
SALAMĂ și CĂRNĂȚĂRIE (Selcher)
pus în mișcare cu motor.
Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cârnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel.
Comandele se execută prompt și se expediază cu poșta ori și unde.
Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

Fundată la 1876.
MODERN
Institut artistic fotografic
JOSEF SCHULLER & SOHN
moși înainte Leopold Adler,
BRAȘOV,
Strada Porți Nr. 14.
MODERN
Lucru solid. — Prețuri solide.

»Romana«
este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și aplicarea dansului nostru de salon.
„Romana“ dans de colônă în 5 figură. Descrișă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală. Cu-o înroducere („în loc de prefață“) de Tunarul în Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.
Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (musica „Romanei“ cu esplicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.
„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Anunț de licitație.
În 26 și 27 Octomvrie st. n. 1908 se vor vinde cu licitație obiectele ce sau amanetat din 22 Iulie 1907 până inclusive 21 Septemvrie 1907 și anume: sub numărul 9939—1907 până inclusive cu Nr. 12778—1907, al căror termin au expirat și nu s'au rescumpărat.
Licitația va avea loc în localul Casei de zăloage, dela 8 oare până la 11 oare a. m. și în caz de lipsă dela 2 până la 4 oare p. m.
Obiectele, cari se vor vinde, sunt: Giuvaericale, Ciasornice de aur și argint și alte scule de aramă, Cioaie, Cositor, flanele, haine bărbătești și femeiesci, Cisme, Ghete și altele.
Vânzarea se face în bani gata. Rescumpărarea sau înoirea amanetelor se poate face numai cu o zi înainte de licitație.
În ziua vânzării cu licitație nu se permite nici într'un chip a prelungi amanetarea.
Brassó, 3 Octomvrie 1908.
[1—3]. Oficiul casei de amanetare din Brașov.

GEORGE BUCA
croitor bărbătesc,
Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.
Confecționează:
Costume moderne.
Fason elegant.
Depozit de
Stofe veritabile englezești.

Cursul pietei Brașov
Din 3 Octomvrie n. 1908

Bancnote rom.	Cump. 18.94	Vend.	19.—
Argint român	18.80	„	18.90
Lire turcesci	21.40	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5%	100.—	„	101.—
Ruble Rusesci	2.51	„	2.53
Napoleondori.	19.—	„	19.12
Galbeni	11.20	„	11.40
Mărci germane	117.—	„	117.4

P. T.
Am onoarea a aduce la cunoștința On. public că am deschis Etablissementul meu de hăinărie fină pentru bărbați, băieți și copii în localul Parter și în etajul I
Un salon de confecțiuni pentru Dame
sub conducerea Domnului Ludvig Fenyvesy în
Brașov, Tîrgul Inului Nr. 26 (lângă Magazinul Schütz).
Deoarece baza unui serviciu solid o formează prețurile fixe, m'am decis a le introduce în negoțul meu și sper cu aceasta a câștiga confiența Onoratului public.
Păziți-vă de înșelăciune!
În prăvălii unde se tocmește se înșală fie-care. Vânzătorul știe înainte, că mușteriu să tocmește, și de aceea cere prețuri indoite și întreite. Dacă cumpărătorul după multă tocmeală, cumpără în fine marfa cu prețul jumătate, toț nu are siguranța, că a fost într'adevăr servit ieftin și solid.
În negoțul meu este deschis ori-ce șantaj.
Îmi iau voea a încunoștința On. Dame, că se află un bogat asortiment de costume gata, halaturi, mânecute și bluse.
Sper că Etablissementul meu Vă va conveni, Vă rog a mă onora cu încredere și cercetare numeroasă.
Cu toată stima
I. A S C H E R.
Fără tocmeală.
Fără încărcare.
Pe fie-care bucată se vede prețul fix
cel mai ieftin.
(324,4—20)